

รายงานข่าวเศรษฐกิจที่น่าสนใจของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

รอบต้นกันยายน 2565

1. มาตรการช่วยเหลือด้านราคาพลังงานของรัฐบาลสหพันธ์ฯ รอบที่ 3

รัฐบาลสหพันธ์ฯ อนุมัติงบประมาณ จำนวน 65 พันล้านยูโร เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากราคาพลังงานที่สูงขึ้นอันเป็นผลจากสถานการณ์สู้รบระหว่างรัสเซียกับยูเครน โดยนับเป็นมาตรการช่วยเหลือจากรัฐบาลสหพันธ์ฯ ครั้งที่ 3 ซึ่งรัฐบาลสหพันธ์ฯ กำลังอยู่ในระหว่างการเตรียมออกมาตรการช่วยเหลือที่สำคัญ ดังนี้

- การกำหนด electricity price brake เพื่อช่วยเหลือประชาชน รวมถึงภาคธุรกิจ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของราคาไฟฟ้า โดยรัฐบาลสหพันธ์ฯ จะกำหนดเพดานราคาไฟฟ้าในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ไฟฟ้าในขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในราคาที่ถูกลงควบคู่ไปกับการรณรงค์ให้ประชาชนประหยัดการใช้พลังงานด้วย โดยวางแผนเริ่มใช้มาตรการ electricity price brake ภายในสิ้นปี 2565

- เลื่อนระยะเวลาการปรับเพิ่มค่าธรรมเนียมการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) จากการใช้พลังงานฟอสซิลอีก 5 ยูโร/ตัน จากกำหนดเดิมที่จะปรับเพิ่มในต้นปี 2566 เป็นต้นปี 2567

- ขยายระยะเวลาการให้เงินสนับสนุนการทำงานตามระบบ short time work ที่จะสิ้นสุดในวันที่ 30 กันยายน 2565 ออกไป

- การใช้ระบบการจองบัตรโดยสารรถสาธารณะผ่านระบบดิจิทัล โดยจะกำหนดอัตราค่าโดยสารระหว่าง 49-69 ยูโร/เดือน

- ลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (Mehrwertsteuer) ของก๊าซธรรมชาติจากร้อยละ 19 เหลือร้อยละ 7 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 -31 มีนาคม 2566

- ขยายขอบเขตการช่วยเหลือ และเพิ่มจำนวนเงินช่วยเหลือแก่ภาคธุรกิจที่ใช้พลังงานจำนวนมาก และจะขยายมาตรการช่วยเหลือที่มีอยู่แล้วออกไปจนถึงสิ้นปี 2565

- การปรับช่วงเงินเดือนและอัตราภาษีที่สามารถหลีกเลี่ยงการเกิดสภาวะ Bracket Creep¹

- มาตรการช่วยเหลืออื่น ๆ แก่ประชาชนทั่วไป เช่น การเพิ่มเงินเลี้ยงดูบุตร (Kindergeld) การเพิ่มเงินช่วยเหลือนักเรียนและนักศึกษา (Bafög) การช่วยเหลือผู้รับเงินเกษียณอายุ การช่วยเหลือผู้มีสิทธิรับเงินช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัย (Wohngeld) โดยการเหมาจ่ายแบบครั้งเดียว โดยรัฐบาลสหพันธ์ฯ วางแผนจะปฏิรูประเบียบ Wohngeld ครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ และวางแผนใช้ระบบเงินช่วยเหลือพลเมือง (Bürgergeld) ที่ทันสมัยทดแทนการให้เงินช่วยเหลือการตกงานแบบระยะยาว (Arbeitslosengeld II) และการให้เงินช่วยเหลือสังคม (Sozialgeld)

2. การทดสอบระบบส่งกำลังไฟฟ้าภายใต้สถานการณ์ตึงเครียดด้านพลังงาน (Power System Stress Test) รอบที่ 2 ของรัฐบาลสหพันธ์ฯ

2.1 วิธีการทดสอบ รัฐบาลสหพันธ์ฯ ได้มอบหมายให้บริษัทประกอบการโครงข่ายไฟฟ้าในสหพันธ์ฯ จำนวน 4 ราย ได้แก่ บริษัท 50 Hertz บริษัท Amprion บริษัท TenneT และ บริษัท TransnetBW ดำเนินการทดสอบ Power System Stress Test ระหว่างกลางเดือน กรกฎาคม - ต้นเดือนกันยายน 2565 เพื่อทดสอบศักยภาพของระบบส่งกำลังไฟฟ้าในช่วงฤดูหนาวที่จะถึง โดยการทดสอบได้แบ่งระดับวิกฤตเป็น 3 ระดับ ได้แก่

¹ Bracket creep occurs when inflation pushes taxpayers into higher income tax brackets or reduces the value of credits, deductions, and exemptions. Bracket creep results in an increase in income taxes without an increase in real income.

(1) Critical scenario + (2) Very critical scenario ++ (3) Extreme scenario +++ ทั้งนี้ ระดับวิกฤตของพลังงานในสหพันธ์ฯ และในอียูจะได้รับการตรวจสอบเป็นระยะ โดยมีการพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เช่น จำนวนโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของฝรั่งเศสที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้ภายในฤดูหนาวที่จะมาถึง ความตื่นเงินของแม่น้ำที่ส่งผลต่อการจำกัดขีดความสามารถในการขนส่งถ่านหิน และโรงไฟฟ้าที่ใช้ก๊าซทางตอนใต้ของสหพันธ์ฯ ไม่สามารถผลิตไฟฟ้าได้ เป็นต้น

2.2 การประเมินผลลัพธ์ สถานการณ์วิกฤตของระบบส่งกำลังไฟฟ้ารายชั่วโมงในช่วงฤดูหนาวไม่น่าจะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม คณะทำงานได้แนะนำให้วางมาตรการเพิ่มเติมเพื่อรองรับกรณีระบบส่งกำลังส่งไฟฟ้าในสถานการณ์จริงไม่เพียงพอ ทั้งนี้ รัฐบาลสหพันธ์ฯ อยู่ในช่วงเตรียมการแก้ไขพระราชบัญญัติ Energy Security of Supply Act ครั้งที่ 3 (EnSig 3.0) เพื่อเพิ่มการผลิตไฟฟ้าจากก๊าซชีวภาพ และเพิ่มจำนวนโครงข่ายไฟฟ้า ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่งพลังงาน โดยนาย Robert Habeck รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจสหพันธ์ฯ กล่าวว่า หากจำเป็นรัฐบาลสหพันธ์ฯ อาจขยายการปิดโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Isar 2 และโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Neckarwestheim ออกไปจนถึงเดือนเมษายน 2566 เพื่อเพิ่มการส่งกำลังไฟฟ้าทางตอนใต้ของสหพันธ์ฯ ซึ่งเป็นแหล่งพื้นที่อุตสาหกรรมสำคัญของประเทศ

3. โครงการนำร่องการใช้พลังงานใต้พิภพ (geothermal energy) ของรัฐบาลรัฐเบอร์ลิน

3.1 การวางแผนขุดเจาะใต้ดิน นาง Bettina Jarasch รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมแห่งรัฐเบอร์ลินได้ประกาศว่า รัฐบาลเบอร์ลินวางแผนขุดเจาะใต้ดินเพื่อเพิ่มการใช้พลังงานใต้พิภพในรัฐ ทั้งนี้ โครงการขุดเจาะใต้ดินมีเป้าหมายเพื่อหาแหล่งพลังงานใหม่เพื่อใช้ในการทำความร้อนแก่ที่พักอาศัยโดยไม่ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกสู่ชั้นบรรยากาศ จากการศึกษาของ the Institute for Ecological Economic Research (IÖW) พบว่า การทำความร้อนในอาคารที่อยู่อาศัยในกรุงเบอร์ลินนับเป็นร้อยละ 44 ของการบริโภคพลังงานทั้งหมดในกรุงเบอร์ลิน (สถิติปี ค.ศ. 2020) ขณะนี้ รัฐบาลรัฐเบอร์ลินกำลังอยู่ในระหว่างการคัดเลือกจุดที่สามารถขุดเจาะเพื่อหาแหล่งพลังงานความร้อนจำนวน 12 แห่ง ในกรุงเบอร์ลิน และจะคัดเลือกสถานที่ขุดเจาะ 3 แห่ง เพื่อเป็นโครงการนำร่องภายในฤดูใบไม้ผลิปีหน้า โดยรัฐบาลเบอร์ลินคาดว่า โครงการขุดเจาะใต้ดินโครงการแรกจะสามารถดำเนินการได้ภายในปี 2567 ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ขุดเจาะคือพื้นที่ที่มีความต้องการใช้พลังงานความร้อนจำนวนมาก เช่น พื้นที่บริเวณที่อยู่อาศัย หรือพื้นที่ที่มีการทำพาณิชย์กรรมขนาดใหญ่ เป็นต้น ซึ่งพื้นที่ที่คาดว่าจะมีศักยภาพ ได้แก่ (1) Schumacher-Quartier บริเวณท่าอากาศยาน Tegel (2) พื้นที่บริเวณ Blankenburger Süden และ (3) พื้นที่บริเวณสถานีรถไฟเก่า Güterbahnhof Köpenick

3.2 ความท้าทายของโครงการ โครงการขุดเจาะเพื่อใช้พลังงานใต้พิภพของรัฐเบอร์ลินมีความท้าทายในหลายด้าน ดังนี้ (1) ความยากในการหานักลงทุนจากภาคเอกชน เนื่องจากการขุดเจาะมีต้นทุนและความเสี่ยงสูง (2) ศักยภาพของพลังงานความร้อนใต้พิภพในกรุงเบอร์ลินค่อนข้างต่ำกว่าภูมิภาคอื่น ๆ เนื่องจากในกรุงเบอร์ลินต้องขุดเจาะผ่านชั้นหินถึง 7 ชั้น กว่าจะได้พลังงานความร้อน ในขณะที่นครมิวนิกขุดเจาะผ่านชั้นหินเพียงแค่ 1 ชั้น และ (3) ปัญหาการปกป้องน้ำบาดาล เนื่องจากน้ำประปาของกรุงเบอร์ลินเกือบทั้งหมดมาจากน้ำบาดาล ดังนั้น การขุดเจาะอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อระดับน้ำบาดาลได้

4. สภาพนิเวศน์วิทยาของแหล่งน้ำในสหพันธ์ฯ

จากการตรวจสอบการดำเนินการด้านนโยบายสิ่งแวดล้อมรอบที่ 3 ของคณะกรรมการอียูปรากฏว่ามีแหล่งน้ำของสหพันธ์ฯ เพียงร้อยละ 8.1 ที่อยู่ในสภาพทางนิเวศวิทยาที่ดี ซึ่งส่งผลให้สหพันธ์ฯ ยังอยู่ห่างไกลการบรรลุเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ สหพันธ์ฯ มีประวัติการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีในกลุ่มอียู และ

ประชาชน มีความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ความหนาแน่นของประชากรที่ค่อนข้างสูงและการใช้พื้นที่จำนวนมากทำการเกษตรทำให้ความหลากหลายทางธรรมชาติและทรัพยากรน้ำได้รับผลกระทบ โดยร้อยละ 27 ของจุดตรวจวัดน้ำมีระดับไนเตรตเฉลี่ยเกิน 50 มิลลิกรัม/ลิตร ซึ่งสูงเป็นอันดับ 2 ของกลุ่มในประเทศอียู และร้อยละ 54 ของแหล่งน้ำในสหพันธ์ฯ เกิดปรากฏการณ์ Eutrophication (สาหร่ายสะพรั่ง) ซึ่งทั้ง 2 ปัจจัยข้างต้นเป็นสาเหตุของการเกิดมลพิษทางน้ำ นอกจากนี้ สหพันธ์ฯ ยังมีพื้นที่เลี้ยงสัตว์อย่างหนาแน่น ซึ่งจากผลการตรวจสอบพื้นที่ที่มีน้ำเสียและพื้นที่ที่มีการเลี้ยงสัตว์อย่างหนาแน่นมีความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ ก่อนหน้านี้ คณะกรรมาธิการอียูได้ยื่นฟ้องสหพันธ์ฯ ต่อศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of the European Union: CJEU) เนื่องจากสหพันธ์ฯ บกพร่องในการใช้มาตรการที่เข้มงวดเพื่อต่อสู้กับมลพิษทางน้ำ ส่งผลให้รัฐบาลสหพันธ์ฯ ออกข้อกำหนดฉบับใหม่เกี่ยวกับระเบียบการบริหารทั่วไป และการกำหนดพื้นที่ปนเปื้อนไนเตรตและพื้นที่ที่เกิดปรากฏการณ์ Eutrophication

5. ข้อมูลเพิ่มเติม

5.1 การเพิ่มขึ้นของราคาก๊าซอย่างต่อเนื่องส่งผลให้อียูได้เสนอแนะ 2 มาตรการแก่ประเทศสมาชิก ได้แก่ (1) การร่วมกำหนดเพดานราคาในการซื้อก๊าซจากรัสเซีย (maximum purchase price for Russian gas) (2) การร่วมกำหนดเพดานราคาในการซื้อขายก๊าซในตลาดอียูภายใต้เงื่อนไขที่จะกำหนดขึ้น ซึ่งอียูคาดว่า มาตรการข้อ 2 จะเป็นมาตรการที่จะสามารถควบคุมการเพิ่มขึ้นของราคาก๊าซในปัจจุบันได้ภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน

5.2 เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2565 ธนาคาร ECB ได้ประกาศปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของกลุ่มยูโรโซนอีกร้อยละ 0.75 เป็นร้อยละ 1.25 โดยการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยครั้งนี้ นับเป็นการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยเป็นครั้งที่ 2 ในรอบปี หลังจากที่ปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.5 เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2565 และนับว่าเป็นการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของ ECB

ข้อมูลจาก

<https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/deutsche-einheit/drittes-entlastungspaket-2082584>

<https://www.sueddeutsche.de/politik/energiekrise-deutschland-liveblog-strompreisbremse-habeck-1.5655566>

<https://www.tagesschau.de/wirtschaft/stresstest-strom-103.html>

<https://plus.tagesspiegel.de/berlin/erste-bohrungen-wohl-2024-berliner-senat-will-drei-pilotprojekte-zur-geothermie-starten-8602171.html>

<https://www.euwid-wasser.de/news/politik/eu-kommission-deutschland-erreicht-umweltziele-bei-vielen-gewaessern-nicht-090922/>

<https://www.spiegel.de/wirtschaft/service/gaspreis-eu-kommission-legt-plaene-fuer-deckelung-vor-a-6856066a-b679-471c-9063-6d017ad4b9ae>

<https://www.businessinsider.de/wirtschaft/ezb-erhoeht-die-leitzinsen-mit-rekordschritt-fragen-und-antworten-c/>

<https://www.deutschlandfunk.de/leitzins-ezb-verbraucher-zinserhoehung-100.html#:~:text=Seit%20M%C3%A4rz%202016%20lag%20der,gegen%20die%20Rekordinflation%20im%20Europa um.>